

figar, impedimenta repellit, & difficultates omnes superat. Perverta spes est, quæ impunitatem spondet in peccatis, quin à peccatis removeat. Radix pervertæ spei est defectus timoris. Spes christiana inter fortitudinem & timorem ambulat. Timor à periculis removet, audaciam deprimit, & divinæ justitiæ severitatem representat. In timore Domini fiducia fortitudinis, inquit Salomon. Timor avertit animum ne liberè pericula fubeat. Fortitudo animum erigit, ut pericula quæ vitare non valet, impavide propulset.

VIII. At cuiam in mentem venire potest, ut rationibus opus sit ad suadendum Christianis timorem spei socium? Circumstant undique verum pericula. Pericula in terris, inquit Apostolus, pericula in mari, pericula in magistris, & discipulis, pericula in falsis fratribus: pericula in nobis ipsis, in cordibus, in sensibus, in cogitationibus nostris: & nos insensati in deliciis, & voluptatibus ducimus dies nostros? Undè quæstio ranta dementia? Perpendite, Christiani, vos in carcere hujus mundi constitutos esse. Recogitate juvenutis, & virilis ætatis delicta. Omnes in hoc exilio constituti sumus sententiam aut eterne mortis, aut eterne vitæ expectantes. Hinc corona gloriæ, hinc gladius æterni supplicii impendit capiti nostro. Fidei oculos erigamus, ut coronam operibus bonis appellamus, & supplicium operibus pravis æstimatorum meditemur. Decurrunt tempora, fluunt dies, hore, & momenta elabuntur, momentum insitat, imminetque aut coronam assequendi æternam, aut cervicem supponendi æternæ, tremendoque supplicio. Et nos non concutimur, non trepidamus, non expavescimus?

IX. Evangelicæ Pastor, ut animas sibi creditas in spe exerceat, immensitatem mercedis, & præmi assequendi, omnipotentiam, & infinitam misericordiam paratam auxilia & gratiam conferre, quibus præmium obtineatur, palam faciat. Illas doceat frequenter reperere istius fiducia ætus quotidie, quemadmodum exules, & peregrini continentem patriam anhelant, ut facile eosdem frequentare actus queant, dum irruunt adversantis fortunæ, & calamitatum fluctus.

§. III.

Charitatis exercentis regula.

X. Fides theologica representat Dei bonitatem, clementiam, misericordiam, & beneficia infinita creationis, & redemptionis nobis jam collata, & præmia æterna conferenda, quæ spes assequi cupit. Nisi ferream, & saxeam sit cor humanum, continere se vix potest quin Deum adeo bonum, clementem, benefactorem, & liberalissimum largitorem amore prosequatur. Duo sunt amores, inquit Augustinus lib. 11. de Gen. ad litt. cap. 15. quorum alter sanctus, alter immundus. Amor charitatis cives efficit Jerusalem, amor iniquitatis servos constituit Babylonis. Pugniant invicem amores isti, & alter pellit alterum.

XI. Amandum Deum esse agnosco, inquis,

sed quomodo diligendus sit, ignoto. Verius dixisses, verbis exprimere modo quo Deum diligit, te nescire. Amor motus est, quo voluntas in bonum cognitum fertur, aut illud desiderando, aut de eodem gaudendo, aut in eodem complacendo, eidemque bona desiderando. Si Deum amas, quia te creavit, redemit, conservat, protegit, alit, uno verbo, quia tibi beneficus est, amor appellatur castæ concupiscentiæ. Si illius amore flagras, quia bonus, quia dignus est, ut omnes ejus amore ardeant, ut illi bonum velint, ut ejusdem laudes pagant, ipsamque colant, amor est charitatis, & amicitia. Amor concupiscentiæ castæ imperfectior est, & naturæ nostræ intimior, idèò ab eodem initium capitur, deinde altior fit ascensus. Quid est quod te ad amorem hominis accendit? Beneficia, reponis, quæ tibi contulit, & ejusdem in me prior effusus amor: & tandem ejusdem justitiæ, æquitatis, bonitatis, sinceritatis dotes, & plures aliæ prærogativæ. Excita in mente tua lumen fidei christiænæ, quæ cum beneficiis infinita tibi à Deo collata, tum bonitatem, æquitatem, majestatem, clementiam, misericordiam, sapientiam, benignitatem, & innumeras alias dotes tibi vivèdè ante oculos proponat. Charitatem fides præcedit. Quo splendidius est fidei lumen, eo ardentius est amoris flamma. Cum fuerit mens fidei luce perfusa, & voluntas spei robore erecta, continuo accenditur amoris flamma, quam vix comprimere anima præfatis duabus virtutibus ornata, & excitata potest.

XII. Fuerunt qui, ut purissimam istius amoris flammam accenderent, docuerunt, amandum esse Deum, præfata quæcumque spe eundem possidendi. Dei possidendi fiduciam mercenarium efficere amore contendebant. Quare, ut amorem hunc purum redderent, ab omni consequendæ præmia desiderio vacuum volebant. Sed doctrinam hanc improbavit Innocentius XII. Deus noster est merces nostra, beatitudo nostra. Dilige Dominum Deum tuum. Homines sine Deo nihil sunt. Sui destructionem appetent homines, quoties separare se à Deo vellent. Ille impurus, & mercenarius amor est, qui alia præter Deum amat sine relatione ad Deum. Purus verò, perfectusque amor est, qui Deum amat, quia bonus est. Deum nobis volumus, quia ipse se coronam, & mercedem nostram constituit. Ille nos suos filios, suos hæredes delegit. Si filii, & hæredes; si hæredes, & possessores. Amamus Deum, ut summum bonum nostrum. Duo sunt respectus distincti, & unus alterum non excludit, sed unus alteri subjiçitur. Anima charitatis igne succensa modò sub una, modò sub altera relatione Deum diligit, & tandem se, & omnia sua in Deum refert, & ibi quiescit veluti in suæ æternæ felicitatis centro.

XIII. Pastores animarum, & Dei ministri omnes, si gregem evangelicum à vitis purgare, & in virtutis femina continere velint, in his theologis virtutibus illum exerceant. Post auditam sacramentalem confessionem inter opera satisfactoria, quæ imponere poenitentibus debent, præ-

CAPUT II.

Propositiones laxæ Calvisiarum.

I. Marcus Vidal in Arca de precepto charitatis inquit. 1. cap. 25. m. 56. §. 1. Licet DD. communiter asserant, injuria affectum, aliquando teneri particularia dilectionis signa, inimico exhibere, tum ob evitandum scandalum, tum etiam quando ex tali signo exhibendo speraretur probabiliter salus spiritualis inimici: quia si fratrem errantem corripere debemus, si spes adeit illius emendationis, ut illum Domino lucrerem; ergo ut inimicum Deo, & nobis reconciliemus, iure cogimur ad eum, v. g. salutandum, si quidem spes probabilis adeit lucrandi illum salutacione nostra. § 7. Nihilominus ego ipse neutrum admitto, neque concedo. Primum quod scandalum grave, quod his temporibus ferè nunquam intervenit, cum quasi apud omnes in præxi habetur non salutate inimicum, neque cum illo loqui, &c. § 8. Quo verò ad secundum dicoscific ego, ipse . . . non teneor sub mortali providere, saluti spirituali proximi, citrà extremam ejus necessitatem, cum meo gravi damno temporali . . . ita neque etiam teneor eodem modo meo, & famæ, quæ sunt bona superioris ordinis quam sunt temporalia, sub mortali, ut proximi spirituali vitæ provideam extra necessitatem extremam . . . sed si quis teneoret exhibere inimico signa dilectionis specialia, quando his signis speraretur ejus salus spiritualis, etiam teneoret concedere honori suo, & famæ citrà extremam necessitatem.

Auctor iste duo imponit christiænæ Religiosis cultoribus, alterum quod efficit, quasi in omnibus obtinere morem denegandi salutacionem inimicis; alterum quod fiat honoris, & famæ iactura dum huius officii inimicos amplectimur, ut illorum æternam salutem lucrerem.

II. Tamburinus lib. 5. in Decal. cap. 1. §. 3. n. 29. An filius possit mortem patris optare, vel de illa gaudere, non ut malum patris (hoc enim esset odium execrandum) sed ut ipse filius paternam hæreditatem inveniat, etiam in Regibus, superfluum statuit; ita vix aliquis teneoret ad electum synnam, quando teneoret tantum ex superfluo statui. 13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vitæ alterius tristari, & de illius morte naturali gaudere illam inefficaci affectu petere, & desiderare, non quidem ex displicentia persona, sed ob aliquod temporale emolumentum. 14. Licetum est absoluto desiderio cupere mortem patris, non quidem ut malum patris, sed ut bonum curientis, quia nimirum ei obtinenda est pinguis hæreditas. 15. Licetum est filio gaudere de parricidio parentis à se in obrietas patris, propter ingentes divitias inde ex hæreditate consequitas.

cribant harum trium virtutum pensum Deo offerendum. Ignorat, inquit, harum virtutum officia exercere. Ignorat? Non sunt ergo christiani. Non sunt ergo absolutiõis capaces, cum harum virtutum exercitium præcedere, & comitari sacramentum debeat. Quis ergo adeo rudis, qui nequeat meditari flexis genibus Filium Dei hominem factum, & crucifixum? Instruite illos, ut mentem desigant in hac cruce, in hac Christi passione, recogitantes Christum Dominum hanc mortem obiisse ob hominum amorem, ob eorum redemptionem, & ut eos ad æternam felicitatem perduceret. Instruite, ut recitent symbolum singulos articulos parumper recogitant, & meditando. Monete illos, ut precatõnem dominicam recitent implorantes à Deo hanc vivam fidem, invitam spem, & ardentem amorem. Harum virtutum exercitatio est fundamentum, & anima religionis christiænæ. Cæteræ devotionis ornatus sunt, & veluti adjecti flores: at si bases, & fundamenta ædificii christiani desint, omnia in summum occidunt. Sed præcipue inculcent, illos in Deum credere, sperare, & diligere, qui mores, & vitam ad Jesu Christi exemplar conformant.

DISSERTATIO III.

De Charitate erga proximum.

CAPUT I.

Recensentur propositiones damnatæ adversus charitatem proximi.

SI nonnulli graviter extenuarunt, & ferè de medio sustulerunt præceptum mercenariæ charitatis erga Deum, mirum non est quod laxas opinioniones evulgant adversus charitatem, qua proximum diligere astringimur. Propositiones ab Innocentio XI. proscriptæ in hac materia sunt sequentes.

- 10. Non teneoret proximum diligere actu interno, & formalitè.
11. Precepto proximum diligendi satisfacere possimus per solos actus externos.
12. Vix in secularibus invenies, etiam in Regibus, superfluum statui; ita vix aliquis teneoret ad electum synnam, quando teneoret tantum ex superfluo statui.
13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vitæ alterius tristari, & de illius morte naturali gaudere illam inefficaci affectu petere, & desiderare, non quidem ex displicentia persona, sed ob aliquod temporale emolumentum.
14. Licetum est absoluto desiderio cupere mortem patris, non quidem ut malum patris, sed ut bonum curientis, quia nimirum ei obtinenda est pinguis hæreditas.
15. Licetum est filio gaudere de parricidio parentis à se in obrietas patris, propter ingentes divitias inde ex hæreditate consequitas.